

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра економіки підприємства

Затверджено

на засіданні кафедри економіки підприємства
економічного факультету Львівського
національного університету імені Івана
Франка (протокол № 1 від 1 вересня 2023 р.)
Завідувач кафедри

_____ проф. Світлана УРБА

СИЛАБУС з навчальної дисципліни
«ПІДПРИЄМНИЦЬКІ РИЗИКИ»,
що викладається в межах ОПП
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Львів 2023 р.

Назва курсу	Підприємницькі ризики
Адреса викладання курсу	79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, економічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра економіки підприємства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	07 «Управління та адміністрування» 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Викладач (-і)	КОСОВИЧ Богдана Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства економічного факультету
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта: bohdanna.kosovych@lnu.edu.ua https://econom.lnu.edu.ua/employee/kosovych-bohdanna-ivanivna тел. (0382) 2394025
Консультації по курсу відбуваються	Консультації проводяться (за попередньою домовленістю) в день проведення лекцій та практичних занять (адреса економічного факультету: 79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, ауд. 117). Також можливі он-лайн консультації через ZOOM або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	http://econom.lnu.edu.ua/academics/master/curriculum-entrepreneurship
Інформація про курс	Дисципліна «Підприємницькі ризики» є вибірковою дисципліною освітньо-професійної програми підготовки бакалавра з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність", яка викладається в шостому семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитною Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальний курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідні знання для отримання загальних і фахових компетенцій з підприємницьких ризиків, а також вміння розв'язувати комплексні ризикові ситуації, що виникають у середовищі розвитку підприємств. Ідейна спрямованість курсу – формування умінь та навичок виявлення підприємницьких ризиків з метою забезпечення конкурентоспроможної діяльності підприємства на ринку.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Підприємницькі ризики» є формування системи теоретичних знань, умінь та практичних навичок про існуючі підприємницькі ризики, зокрема і в умовах війни, їх аналіз, оцінювання. Основними завданнями вивчення дисципліни «Підприємницькі ризики» є: - вивчення основних теоретичних основ підприємницьких ризиків; - розуміння суті та особливостей підприємницьких ризиків; - вивчення інструментарію виявлення й врахування підприємницьких ризиків; - оволодіння навичками самостійно здійснювати аналіз, ідентифікацію та оцінювання підприємницьких ризиків; - набуття практичних навичок для вирішення конкретних ризикових ситуацій. Особлива увага при вивченні курсу «Підприємницькі ризики» приділяється пізнанню природи підприємницького ризику, вироблення заходів розвитку конкурентоспроможності підприємств в умовах невизначеності.

**Література для
вивчення
дисципліни**

Базова література:

1. Кондрашихін А. Б., Пепа Т. В. Теорія та практика підприємницького ризику: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 224 с.
2. Журман С., Шишкіна О. Систематизація наукових підходів до розуміння природи ризику. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2018. № 3 (15). С. 155-163.
3. Кондрашихін А. Б., Пепа Т. В. Теорія та практика підприємницького ризику: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 224 с.
4. Косович Б. Діджиталізація як інноваційний тренд у забезпеченні сталого розвитку. Цифровізація економіки як фактор економічного зростання : колективна монографія / За заг. ред. проф. О. Л. Гальцової. Запоріжжя / Херсон : Вид. дім «Гельветика», 2021. С.185-199.
5. Косович Б., Дмитрук В. Ризики розвитку малого підприємництва в сучасних умовах глобалізації. Науково-практичний журнал. Економіка та держава № 5. 2020. (DOI: [10.32702/2306-6806.2020.5](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.5)). С.88-92.
6. Марцин В., Михасюк І. Ризики суб'єктів господарювання в глобальному просторі. Львів : Апріорі, 2014. 208 с.
7. Михасюк І., Сухай О., Гукалюк А., Косович Б. Зовнішня торгівля і біржова діяльність: глобалізаційний аспект. (монографічний навчальний посібник). Львів : Ліга-Прес, 2016. 298 с.
8. Михасюк І., Гукалюк А., Косович Б. Проблеми конкурентоспроможності українського підприємництва і торгівлі в умовах глобалізації. Вісник Львівського університету. Серія економічна. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. Випуск 56. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2019.56.0.3028>. С. 308-314.
9. Михасюк І., Косович Б., Лукашенко Т. Регулювання розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в умовах економічної нестабільності: монографічний навчальний посібник. Львів : Ліга-Прес, 2020. 303 с.
10. Михасюк І., Гукалюк А., Косович Б. Інновації як чинник підвищення конкурентоспроможності України в умовах макроекономічної нестабільності. Вісник Львівського університету. Серія економічна. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. Випуск 60. С. 29-40. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2021.60.0.6003>
11. Михасюк І. Р., Косович Б. І. Внутрішні і зовнішні ризики для України: причини та шляхи подолання. *Економіка та держава*. 2021. № 9. С. 4-9. DOI: [10.32702/2306-6806.2021.9.4](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.9.4);
12. Михасюк І. Р., Косович Б. І. Інструментарій державного регулювання економіки України в часи викликів. Економічний простір: Збірник наукових праць. № 172. Дніпро: ПДАБА, 2021. С. 13-18. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/172-2>.
13. Косович Б. І. Поврозник П. Розвиток інновацій в малому підприємстві. Економічний простір: Збірник наукових праць. № 176. Дніпро: ПДАБА, 2021. С. 74-78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/176-12>
14. Підприємство, торгівля та біржова діяльність [Текст] : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
15. Як буде відбудовуватись Україна? Від знання про ризики – до сталого відновлення. URL: <https://r2p.org.ua>.
16. Підтримка бізнесу в умовах війни. URL: <https://business.diia.gov.ua/>.

Допоміжна література:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про інвестиційну діяльність». Відомості Верховної Ради України, 1991, № 47, ст. 646. 2. Глобальний договір ООН (UN Global compact, 2020). 2020. URL : www.globalcompact.org.ua. 3. Honey, G. (2009), A Short Guide to Reputation Risk, Gower Publishing, Farnham, UK. 4. Griffin, A. (2014), Crisis, issues and reputation management, Kogan Page Limited, London, UK. 5. Косович Б. Транскордонне співробітництво України і Польщі в сфері соціально-економічного розвитку територій // Polsko-ukraińskie doświadczenia współpracy euroregionalnej : monografia / red. K. Rejman, Y. Pachkovskyy, B. Petrecka. - Jarosław : Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza, 2018. - S. 65-83. 6. Kosovych V., Kosovych B., Rym O. Investment of social entrepreneurship in Ukraine: current issues of legal regulation. <i>Financial and credit activity: problems of theory and practice. Collection of scientific works</i>. University of Banking of National Bank of Ukraine. Kyiv. Vol. 2 № 37. 2021. С. 467-475. (Web of Science. Збірник наукових праць внесений до групи А переліку фахових видань України). <p>Інформаційні ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua 2. Офіційний сайт Державної служби інтелектуальної власності України. URL: http://sips.gov.ua/ 3. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва. URL: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index. 4. Ліга Бізнес Інформ. URL: www.liga.net. 5. Головне управління статистики України URL: http://www.ukrstat.gov.ua. 6. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: www.ucers.org 7. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua 8. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника. URL: www.lsl.lviv.ua 9. Світова організація торгівлі. URL: www.wto.org 10. Вісник Львівського університету. Серія економічна. URL: https://econom.lnu.edu.ua/.
Тривалість курсу	Один семестр
Обсяг курсу	90 годин. Для денної форми навчання: 48 години аудиторних занять: з них 32 години лекцій, 16 годин практичних занять та 42 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення вивчення навчальної дисципліни «Підприємницькі ризики» студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття "ризик" і "невизначеність", ознаки, функції ризиків та різновиди ризиків; - причини виникнення ризиків; - джерела підприємницьких ризиків у волатильному середовищі; - класифікацію ризиків за ключовими ознаками; - основні методи виявлення ризику; - методичні підходи щодо аналізу та оцінювання ризиків бізнес-структур; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати одержані знання на практиці; - обґрунтувати об'єктивну необхідність та особливості пізнання підприємницьких ризиків;

	<ul style="list-style-type: none"> - здійснювати ідентифікацію, проводити аналіз та оцінку ризику; - оцінювати ризики господарської діяльності підприємства; - напрацьовувати рекомендації для забезпечення ефективної діяльності підприємств в ризикових умовах; - орієнтуватись в ризикових ситуаціях, пов'язаних з різними видами підприємницької діяльності; - розпізнавати ризик та давати йому якісну та кількісну оцінку; - знаходити підприємливі креативні рішення в умовах ризику.
Ключові слова	Ризики, невизначеність, підприємництво, рішення в умовах ризику, оцінювання ризиків.
Формат курсу	очний, заочний
Теми	<p>Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем навчальної дисципліни.</p> <p>Тема 1. Ризик та його основна характеристика. Тема 2. Теоретичні основи підприємницького ризику Тема 3. Класифікація ризиків. Тема 4. Кількісні методи оцінювання ризиків. Характеристика ризиків в умовах війни. Тема 5. Якісні методи оцінювання ризиків підприємницької діяльності. Тема 6. Взаємозв'язок ризику і прибутку. Тема 7. Прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності. Тема 8. Методи регулювання та зменшення ступеня підприємницьких ризиків.</p>
Підсумковий контроль, форма	<p>Залік в кінці семестру оформляється за підсумками навчання.</p> <p>Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів є важливим структурним компонентом навчального процесу. Підсумкове оцінювання знань здобувачів здійснюється за поточним та проміжним контролем знань протягом семестру.</p> <p>З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь здобувача з навчальної дисципліни використовуються такі засоби оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для поточного контролю – усне опитування, представлення наукової роботи, дискусійне розгляд публікацій (статей, ситуацій) за напрямком навчальної дисципліни; - для проміжного контролю – проведення модульного контролю, що включають тестування, теоретичні питання.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін як основи бізнесу, організація бізнесу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Основними методами навчання, що використовуються в процесі викладання навчальної дисципліни «Підприємницькі ризики» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - метод передачі і сприйняття навчальної інформації, пробудження наукового інтересу (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, презентація, демонстрація, спостереження, аналітика); - метод практично-орієнтованого засвоєння курсу з допомогою обговорення матеріалів публікацій, складних дискусійних питань і проблем для набування умінь і практичних навичок (практичні заняття); - метод модульного контролю з допомогою періодичного складання модулів за тематикою лекційних та практичних занять; - метод самостійного засвоєння студентами навчального матеріалу у вигляді складання тестів, написання рефератів, тез, есе на підставі самостійно опрацьованої базової літератури та додаткових джерел

	<p>інформації, Інтернет-ресурсів з метою конкретизації й поглиблення базових знань, необхідних умінь та практичних навичок (самостійна робота);</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтерактивні методи (демонстраційні вправи, ситуаційні вправи, мозковий штурм, дискусії, діалогова форма набуття знань, обговорення складних дискусійних питань і проблем, аналіз і діагностика ситуації тощо) на лекційних, практичних та консультаційних заняттях. 		
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Для вивчення навчальної дисципліни «Підприємницькі ризики» потрібно дошка, крейда, мультимедійний пристрій, комп'ютер, Інтернет, доступ до платформ Microsoft Teams, Zoom, Telegram, електронна пошта. Роздатковий матеріал, навчальні посібники, монографії, наукові публікації.</p>		
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь здобувача з навчальної дисципліни використовуються такі засоби оцінювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для поточного контролю – усне опитування, виступи з конкретного питання, представлення наукової роботи, групове обговорення публікацій (статей, ситуацій) за напрямком навчальної дисципліни; - для проміжного контролю – проведення модульного контролю, що включають тестування, теоретичні питання. <p>Залік в кінці семестру оформляється за підсумками навчання. Об'єктами поточного контролю знань студентів з навчальної дисципліни “Підприємницькі ризики” є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) систематичність та активність роботи на практичних заняттях; 2) виконання модульних (контрольних) завдань; 3) підготовка і захист індивідуального завдання. <p>При оцінці систематичності та активності роботи студента на практичних заняттях враховується:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних заняттях; - активність при обговоренні дискусійних питань; - результати виконання практичних робіт, завдань поточного контролю тощо. <p>При оцінці виконання модульних (контрольних) завдань враховується загальний рівень теоретичних знань та практичні навички, набуті студентами під час опанування відповідного змістовного модуля.</p> <p>Поточний та проміжний контроль за вивченням студентами дисципліни здійснюється викладачами, що забезпечують даний курс у відповідності з видами занять: при проведенні практичних занять шляхом оцінки результатів підготовки бакалавра до практичного заняття, оцінки рівня засвоєння студентами знань, самостійної роботи. В результаті роботи на практичних заняттях студенти можуть отримати 0-100 балів.</p> <p>Проміжний контроль здійснюється у формі модулів. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: модульне (контрольне) опитування – 2-а модулі по 20 балів: 40 % семестрової оцінки; 60 % семестрової оцінки (максимальна кількість балів - 60 балів): виступ на практичному занятті – 5 балів, участь в обговоренні питання, в дискусії, суттєве доповнення (залежно від змісту та наповнення) до 3-х балів; підготувати тези чи есе і текст фіксованого виступу на задану тему (5 хв.) за умови дотриманням всіх вимог 10 балів; 10 балів - наукова робота «Підприємницькі ризики в умовах воєнного стану». Виконання індивідуальних практичних завдань (20 балів). Індивідуальне завдання студенти готують у формі наукового проекту та презентації.</p> <p>Засоби поточного контролю:</p>		
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="416 1995 1238 2067">Засоби контролю</td> <td data-bbox="1238 1995 1482 2067">Кількість балів</td> </tr> </table>	Засоби контролю	Кількість балів
Засоби контролю	Кількість балів		

Поточне опитування на практичних заняттях	40
Індивідуальне завдання	20
Змістовий модуль 1	40
Змістовий модуль 2	

У процесі оцінювання систематичності та активності роботи студента на практичних заняттях враховується: рівень знань продемонстрований у відповідях на заняттях; активність при обговоренні дискусійних питань; результати виконання практичних робіт, завдань поточного контролю тощо.

Підсумкова максимальна кількість – 100 балів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Порядок вивчення та оцінювання дисципліни доводиться до відома студентів протягом семестру. Успішність навчання студентів оцінюється за шкалою: “зараховано” / “не зараховано з можливістю повторного складання”.

Оцінку “зараховано” заслуговує студент, який виявив знання навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності. Для отримання оцінки “зараховано” студент повинен під час семестру набрати 51 чи більше балів зі 100 можливих.

Оцінка “не зараховано з можливістю повторного складання” виставляється студентові, який недостатньо повно вивчив основний теоретичний матеріал, виявив значні прогалини в знаннях основного матеріалу, допускає грубі помилки у відповідях, не набув необхідних вмінь та знань, передбачених програмою дисципліни. Оцінка “не зараховано з можливістю повторного складання” виставляється студентові, якщо він під час семестру набрав менше, ніж 51 бал із 100 можливих.

Письмові роботи: Студенти виконують індивідуальне письмове завдання (реферат, тези, есе).

Академічна доброчесність: усі види робіт студенти мають виконувати самостійно і доброчесно. Роботи студентів мають бути їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування, незалежно від ступеня плагіату чи обману.

Відвідування занять є важливою умовою успішного навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти повинні відвідувати лекції та практичні заняття, а також зобов'язані дотримуватися строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених дисципліною.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються всі бали набрані під час семестру (тематичного контролю на практичному занятті, модулів, виконання індивідуальних наукових завдань і підготовка тез чи есе на задану тематику). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне

виконання поставленого завдання тощо. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

<p>Питання для поточного та підсумкового контролю</p>	<p>Перелік питань для поточного та підсумкового контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття ризик та основні його складові елементи. 2. Поняття невизначеності, види невизначеності. 3. Причини виникнення ризиків. Джерела ризиків. 4. Хто є суб'єктами ризиків та, що є об'єктами ризиків в глобальному просторі? Функції ризиків. 5. Класифікація ризиків. 6. Властивості та основна характеристика підприємницьких ризиків. 7. Зовнішні ризики, їх види, сутність, характеристика. 8. Внутрішні ризики, їх види та характеристика. 9. Характеристика окремих видів ризику: фінансовий, галузевий, інноваційний, політичний, екологічний. 10. Методи вимірювання підприємницьких ризиків у волатильному середовищі. 11. Джерела підприємницьких ризиків в трансформаційних процесах. 12. Середовище формування підприємницьких ризиків. 13. Основні методи виявлення підприємницького ризику. 14. Сутність основних категорій підприємницьких ризиків. 15. Характеристика підприємницьких ризиків в умовах війни. 16. Особливості середовища розвитку малого і середнього підприємництва в умовах війни. 17. Природа ризиків в умовах воєнного стану. 18. Ризики релокації бізнес-структур. Ризики відкриття власної справи в умовах війни. 19. Основні види ризиків зовнішньоекономічної діяльності. 20. Інструментарій врахування, оцінювання ризиків. 21. Впливу ризику на господарські процеси підприємства. 22. Особливості підприємницьких ризиків в умовах війни. 23. Сутність якісного оцінювання ризиків. 24. Методологія аналізу та оцінки ризику. 25. Прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню дисципліни «Підприємницькі ризики».</p>

Схема навчальної дисципліни «Підприємницькі ризики».

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.* ** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Перший тиждень (12 акад. год)	<p>Тема 1. Ризик та його основна характеристика.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Етимологія поняття ризик. Ринок і ризик. - Поняття невизначеність і ризик. - Природа походження ризику. - Еволюція поглядів на феномен ризику. - Ризик як економічна категорія. Теорії ризику. 	Лекція (4 акад. год.), самостійна робота, практична робота (2 акад. год.) дискусія, групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	див. Література для вивчення дисципліни Б. л. [1; 2; 3; 4; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 14; 15; 16] Д. л. [1; 2; 3; 4; 5; 6] І. р. [1; 3; 4; 5; 6; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 15; 16]	Опрацювати рекомендації літератури, підготуватись до практичного заняття. 6 год. Індивідуальне завдання	Тиждень
Другий тиждень (12 акад. год)	<p>Тема 2. Теоретичні основи підприємницького ризику.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підприємницький ризик: характеристика, значення, структура. - Риски підприємницьких ризиків. - Мета, джерела ризику. - Сторони та функції ризику. - Ознаки та причини ризиків - Фактори та умови виникнення. 	Лекція (4 акад. год.), самостійна робота, дискусія, практична робота (2 акад. год.) групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	див. Література для вивчення дисципліни Б. л. [3; 4; 5; 7; 8; 10; 11; 12; 15; 16] Д. л. [2; 5; 6] І. р. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 15; 16]	Опрацювати рекомендації літератури, підготуватись до практичного заняття. 6 год. Індивідуальне завдання	Тиждень
Третій тиждень (14 акад. год)	<p>Тема 3. Класифікація ризиків</p> <ul style="list-style-type: none"> - Класифікація системи ризиків. - Характеристика окремих видів ризику. - Основні властивості ризиків. - Зовнішні ризики, їх види, сутність, характеристика. - Внутрішні ризики, їх види та характеристика. - Характеристика окремих видів ризику: фінансовий, галузевий, інноваційний, політичний, екологічний. 	Лекція (6 акад. год.), самостійна робота, дискусія, практична робота (2 акад. год.) групова робота, мозковий штурм	Презентація, навчально-методичні матеріали	див. Література для вивчення дисципліни Б. л. [1; 2; 5; 8; 9; 10; 11; 12; 14; 15; 16] Д. л. [3; 4; 6] І. р. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 15; 16]	Опрацювати рекомендації літератури, підготуватись до практичного заняття. 6 год. Індивідуальне завдання	Тиждень

Четвертий тиждень (12 акад. год)	<p>Тема 4. Кількісні методи оцінювання ризиків. Характеристика ризиків в умовах війни.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сутність кількісного оцінювання ризиків. - Загальні підходи до кількісної оцінки ступеня ризику. - Ризик в абсолютному вираженні. Міра ризику. - Ризик у відносному вираженні. - Середовище формування ризиків бізнес-структур. - Структура середовища формування ризиків. - Особливості середовища розвитку малого і середнього підприємництва в умовах війни. - Природа ризиків в умовах воєнного стану. - Ризики релокації бізнес-структур. - Основні види ризиків зовнішньоекономічної діяльності 	Лекція (4 акад. год.), самостійна робота, практична робота (2 акад. год.)	Презентація навчально-методичні матеріали	див. Література для вивчення дисципліни Б. л. [1; 5; 6; 10; 11; 12; 14; 16] Д. л. [2; 4; 6] І. р. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 15; 16]	Опрацювати рекомендації літератури, підготуватись до практичного заняття. 6 год. Індивідуальне завдання	Тиждень
П'ятий тиждень (12 акад. год)	<p>Тема 5. Якісні методи оцінювання ризиків підприємницької діяльності</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сутність якісного оцінювання ризиків. - Методологія аналізу та оцінки ризику. - Показники оцінки економічного ризику. - Сутність і групування якісних методів оцінювання ризику. - Метод мозкового штурму. Методи експертних оцінок. - Методи асоціацій та аналогій. Метод Дельфі. 	Лекція (4 акад. год.), самостійна робота, дискусія, практична робота (2 акад. год.), групова робота, мозковий штурм	Презентація навчально-методичні матеріали	див. Література для вивчення дисципліни Б. л. [1; 5; 6; 10; 11; 12; 14; 16] Д. л. [1; 2; 3] І. р. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 15; 16]	Опрацювати рекомендації літератури, підготуватись до практичного заняття. 6 год. Індивідуальне завдання	Тиждень
Шостий тиждень (12 акад. год)	<p>Тема 6. Взаємозв'язок ризику і прибутку</p> <ul style="list-style-type: none"> - Втрати наслідків реалізації ризику - Ризик і прибуток - Корисність - Плата за ризик - Точка беззбитковості і ризик, дерево рішень 	Лекція (4 акад. год.), самостійна робота, дискусія, практична робота (2 акад. год.), групова робота,	Презентація навчально-методичні матеріали	див. Література для вивчення дисципліни Б. л. [1; 5; 6; 10; 11; 12; 14; 16] Д. л. [1; 2; 3; 4; 6]	Опрацювати рекомендації літератури, підготуватись до практичного заняття. 6 год.	Тиждень

	- <i>Виробничий (операційний) важіль, його сутність та зв'язок з підприємницьким ризиком</i>	мозковий штурм		І. р. [2; 3; 4; 5; 6; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 15; 16]	Індивідуальне завдання	
Сьомий тиждень (12 акад. год)	Тема 7. Прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності. - <i>Методика прийняття рішень (вибору) на основі результатів статистичної оцінки.</i> - <i>Значення невизначеності для підприємства під час прийняття рішень в умовах війни.</i> - <i>Страхування, його сутність, види.</i> - <i>Самострахування як метод оптимізації ризику.</i>	Лекція (4 акад. год.), самостійна робота, дискусія, практична робота (2 акад. год.), групова робота	Презентація навчально-методичні матеріали	див. Література для вивчення дисципліни Б. л. [1; 5; 6; 10; 11; 12; 13; 14; 16] Д. л. [4; 5; 6] І. р. [3; 4; 5; 6; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 16]	Опрацювати рекомендації літератури, підготуватись до практичного заняття. 6 год. Індивідуальне завдання	Тиждень.
Восьмий тиждень (12 акад. год)	Тема 8. Методи регулювання та зменшення ступеня підприємницьких ризиків - <i>Основні прийоми зниження ступеню ризик.</i> - <i>Заходи мінімізації підприємницького ризику в умовах війни.</i> - <i>Диверсифікація як метод зниження ризику. Напрями диверсифікації.</i> - <i>Запаси і резерви як спосіб зниження ризиків.</i>	Лекція (4 акад. год.), самостійна робота, дискусія, практична робота (2 акад. год.) групова робота, мозковий штурм.	Презентація навчально-методичні матеріали	див. Література для вивчення дисципліни Б. л. [6; 10; 11; 12; 15] Д. л. [2; 4] І. р. [3; 5; 6; 8; 10; 11; 12; 13; 14]	Опрацювати рекомендації літератури, підготуватись до практичного заняття. 6 год. Індивідуальне завдання	Тиждень
90 год		(48 год = 32 год лекцій + 16 год практична робота)			42 год самостійна робота	Залік